

Gimnazija in ekonomska srednja šola Trbovlje

Samoevalvacijsko poročilo / poročilo o kakovosti

za področje učenja in poučevanja

Šolsko leto 2014/2015

Trbovlje, avgust 2015

Poročilo pripravila: skupina za samoevalvacijo

Svet šole obravnaval in sprejel: 25. 2. 2016

Kazalo

Vsebina

1 Povzetek samoevalvacijskega poročila	3
2 Predstavitev konteksta šole	3
3 Potek samoevalvacije (potek procesa samoevalvacije, viri in način zbiranja podatkov	3
3.1 Predstavitev obravnavanega prednostnega področja	3
3.2 Načrtovanje, izvedba in spremljava doseganja zastavljenih ciljev	4
4 Rezultati samoevalvacije in usmeritve	5
4.1 Ovrednotenje doseganja zastavljenih ciljev.....	5
4.2 Usmeritve za prihodnje šolsko leto	10

1 Povzetek samoevalvacijskega poročila

V samoevalvacijskem poročilu je zajeto področje učenja in poučevanja oziroma dva cilja s tega področja:

1. CILJ 1: Zmanjšanje deleža izostankov glede na fond ur glede na preteklo šolsko leto
2. CILJ 2: Izboljšati spretnosti učenje učenja.

V postopku samoevalvacije je sodeloval celoten učiteljski zbor, dijaki in starši. Podatke je zbrala in obdelala skupina za samoevalvacijo, ki jo sestavljajo:

- Jelena Keršnik
- Majda Škrinar Majdič,
- Alenka Arh Šmuc.

2 Predstavitev konteksta šole

Gimnazija in ekonomska srednja šola je in želi ostati osrednja vzgojno-izobraževalna ustanova na področju splošnega srednješolskega izobraževanja v Zasavju. Delujemo na geografsko ozkem področju zato so stiki s starši in okoljem večkrat specifični.

Šolo je v letu 2014/2015 obiskovalo 347 dijakov, od tega 22 dijakov maturitetnega tečaja. V šoli je bilo zaposlenih 42 delavcev, učiteljski zbor pa je sestavljalo 34 strokovnih delavcev. Dijaki so bili razvrščeni v 11 oddelkov splošne gimnazije, štiri oddelke programa ekonomski tehnik in en oddelek maturitetnega tečaja.

Vključeni smo v mednarodne projekte (Euroweek, Forum mladih v Luxembourg, izmenjava z nemško gimnazijo Scheinfeld), projekte na državni ravni (Zdrava šola, Poskus v gimnaziji ...), šolske projekte (popoldnevi za nadarjene, matematični vikend in maraton, ...), tesno sodelujemo s širšim in lokalnim okoljem. Pri dijakih vzpodbujamo prostovoljstvo in čut do sočloveka. Že vrsto let sodelujemo z različnimi dobrodelnimi akcijami, kjer za zbranimi prispevki pomagamo mnogim pomoči potrebnim.

Na naše delo vplivajo tudi nekateri zunanji dejavniki, na katere ne moremo vplivati ali pa je naš vpliv le majhen. Prihajajoče generacije dijakov so vse manjše in s seboj prinašajo svoje posebnosti, mimo katerih proces vzgoje in izobraževanja ne more. Zaradi tega morajo učitelji ves čas iskati nove načine za doseganje zelenega nivoja znanja. V strokovne šole in gimnazije se danes vpisujejo dijaki, ki bi se pred leti vpisali v poklicne programe. Razpisanih mest za vpis dijakov v srednješolske programe je za obstoječo populacijo preveč in nekateri programi, v zadnjem letu tudi naši, ostajajo nezapolnjeni.

3 Potek samoevalvacije (potek procesa samoevalvacije, viri in način zbiranja podatkov)

3.1 Predstavitev obravnavanega prednostnega področja

Izbrani prednostni področji izhajata iz poslanstva šole in iz prioritetenih področij delovanja šole, ki so opredeljena v *Razvojnem načrtu šole za obdobje 2014 – 2019*:

- šola bo izvajala kvaliteten in sodoben pouk,
- prizadevali si bomo za spodbudno klimo in kulturo,
- prizadevali si bomo za dober vpis,

- gradili bomo pozitivno podobo šole,
- povezani bomo z okoljem,
- šola bo urejena in dobro opremljena.

Na prvo mesto smo torej postavili pouk, saj se zavedamo, da je to naše osnovno poslanstvo. Dobro in uspešno ga lahko izvajamo le v spodbudnem okolju.

Na izbranih prednostnih področjih smo si izbrali cilje in strategijo, kaj želimo na izbranem področju doseči.

NAMERA		
PREDNOSTNO PODROČJE KAKOVOSTI (Kateri dosežki so nam pomembni?)	CILJ (Kaj si želimo izboljšati, uresničiti?)	STRATEGIJA (Kaj moramo storiti, da bomo dosegli kar želimo?)
Prisotnost dijakov pri pouku	Zmanjšanje deleža izostankov glede na fond ur glede na preteklo šolsko leto.	Delovati dosledno in poudarjati pomen prisotnosti pri pouku v povezavi z učnim uspehom.
Učenje in poučevanje – kvaliteten in sodoben pouk (dosežki dijakov)	Izboljšati kompetenco učenje učenja in izboljšati učni uspeh.	Izboljšati prakso poučevanja kompetence učenje učenja.

3.2 Načrtovanje, izvedba in spremljava doseganja zastavljenih ciljev

Skupina za samoevalvacijo je v začetku šolskega leta 2013/2014 pripravila Načrt izboljšav za obdobje 2013/2014 do 2015/2016, aktivni oz. projektni tim pa so pripravili akcijske načrte za tekoče šolsko leto. Na podlagi načrta aktivna so člani aktivna pripravili svoje osebne akcijske načrte.

Element Načrta izboljšav in akcijskih načrtov na ravni aktivov in na ravni posameznikov so bila tudi merila za spremljavo. Spremljava se je vršila od spodaj navzgor – posameznik je spremljal uresničevanje svojega akcijskega načrta, na podlagi teh ugotovitev in spremljanja dela aktivna so aktivni ugotovili stopnjo doseganja zastavljenih ciljev na nivoju aktivov, na podlagi tega pa se je ugotovilo doseganje ciljev na ravni šole.

V postopek samoevalvacije smo načrtovali vključevanje učiteljev, staršev in dijakov.

4 Rezultati samoevalvacije in usmeritve

4.1 Ovrednotenje doseganja zastavljenih ciljev

Pri vrednotenju doseganja zastavljenih ciljev smo izhajali iz samoevalvacijskih zapisov na ravni aktivov in učiteljev in poročila tima za učenje učenja v šolskem letu 2014/2015.

Aktivi in timi so ob koncu šolskega leta skupini za samoevalvacijo posredovali ugotovitve o doseganju ciljev. V nadaljevanju sledi povzetek odgovorov po posameznih ciljih.

Cilj 1: Zmanjšanje deleža izostankov glede na fond ur glede na preteklo šolsko leto

ŠT.	DEJAVNOSTI IZ ŠOLSKEGA NAČRTA IZBOLJŠAV ZA OBDOBJE 2010-2013	MERILA (KAZALNIKI)	DELEŽNIKI
1.	Razredniki redno pregledujejo odsotnost.	evidence z e-asistentom (število opravičenih in neopravičenih izostankov, razlogi izostankov, število vzgojnih ukrepov zaradi neopravičenih izostankov)	Dijaki, učitelji posameznih predmetov, razredniki in starši.
2.	Obveščanje staršev o pomenu prisotnosti pri pouku		

EVALVACIJA AKTIVOV

Razredniki so redno, sproti pregledovali odsotnosti dijakov in vztrajali na rokih za oddajo opravičil. Razredniki so odsotnost redno pregledovali vsak teden, tudi dnevno in dijake sproti seznanjali s stanjem. S starši dijakov so takoj, ko so opazili daljšo odsotnost (tudi dnevno) stopili v stik po telefonu ali mailu. Nekateri so tudi večkrat preverili pristnost opravičil. Redno so sodelovali s starši, komunikacija je potekala preko eAsistenta, SMS-ov, elektronske pošte, tajništva, telefona in FB. Večkrat so bili o odsotnostih obveščeni vnaprej.

Z dijaki, ki so večkrat izostajali in njihovimi starši so se razredniki osebno pogovorili in opažajo, da se je ta metoda obnesla.

Več opravičenih izostankov se pojavi pri posameznih dijakih, zaradi pedagoške pogodbe, bolezni in pri dijakih, ki so izostajali zaradi obveznosti na športnem področju. Razredniki opažajo, da imajo dijaki potuho pri starših, ki jim pišejo opravičila, predvsem pred napovedanim ocenjevanjem znanja, ker se sproti ne učijo dovolj. Pri posameznih dijakih se je pokazala korelacija med odsotnostjo in posledično neuspehom v šoli.

Razredniki nižjih letnikov ugotavljajo nekaj neopravičenih ur pri posameznih dijakih, večinoma na račun zamujanja k uri oz. prespanih prvih ur. Za nekatere dijake pa je bilo potrebno sklicati sestanek s starši in se pogovoriti tudi z osebno zdravnico ter zahtevati samo zdravniška opravičila.

Nekateri razredniki višjih letnikov opažajo povečanje odsotnosti glede na prejšnje leto. Posamezni dijaki imajo od 300 do 600 izostankov, opravičila pa večinoma od staršev, le nekaj je zdravniških. Večji delež izostankov je značilno ostal pri dijakih, ki so bili po tem znani tudi v preteklih letih.

Nekateri razredniki zaključnih letnikov menijo, da bi se lahko dijaki v večji meri udeleževali zadnjih ur pouka in priprav na maturo, saj je to še zadnja možnost, da ponovijo, utrdijo snov in še kaj vprašajo.

Na roditeljskih sestankih so razredniki starše seznanjali s problemom lažnih opravičil in nekatere starše povabili na individualne razgovore, da bi zmanjšali odsotnost. Žal vsi niso bili povsod uspešni oz. pri nekaterih dijakih ne opazijo spremembe. Tako v oddelku kot na roditeljskih sestankih in govorilnih urah so opozarjali na posledice odsotnosti od pouka (zapiski, razlaga, razumevanje snovi...). Nekateri razredniki menijo, da starši ne čutijo nobene odgovornosti do obiskovanja oz. izostajanja od pouka in da se dijaki ne zavedajo svoje pravice – koristnosti obiskovanja pouka. Po drugi strani pa nekateri razredniki menijo, da se zaradi večjega opozarjanja staršev in seznanjanja s problematiko, opazi bolj redno in takojšnje napovedovanje in opravičevanje izostankov s strani staršev, kar pa sicer ni pomenilo, da bi zaradi tega dijaki občutno manj izostajali. Za razliko od nekaterih gimnazijskih zaključnih oddelkov pa razredničarka ekonomskega oddelka opaža manjšo odsotnost dijakov, ker so se dijaki začeli zavedati pomena prisotnosti pri pouku zaradi priprav na zaključek šolanja – 4. letnik in utrjevanja za poklicno maturo.

Šolska svetovalna služba se je aktivno vključevala in opravljala razgovore z dijaki, kadar se je pri posameznem dijaku pojavilo odstopajoče število opravičenih ali neopravičenih ur.

Na roditeljskih sestankih in govorilnih urah opažamo slabo udeležbo staršev, zato bi morali v prihodnje razmišljati o aktivnostih, ki bi nas bolj povezala s starši.

PODELJENI VZGOJNI UKREPI

VZGOJNI UKREPI	2012/13	2013/14	2014/15
OPOMIN RAZREDNIKA	59	16	23
UKOR RAZREDNIKA	26	14	8
UKOR ODDELČNEGA UČ. ZBORA	14	10	4
UKOR UČITELJSKEGA ZBORA	3	8	4
POGOJNA IZKLJUČITEV	-	2	2
IZKLJUČITEV	-	1	1
SKUPAJ	102	51	42

EVALVACIJA:

Število podeljenih vzgojnih ukrepov zaradi neopravičenih odsotnosti se je v primerjavi z lanskim šolskim letom zmanjšalo.

Izboljšave v prihodnosti:

Nekateri razredniki menijo, da skoraj ni več ostalo mehanizmov za izboljšanje. Razredniki bodo nadaljevali z delom preteklih let, sproti pregledovali odsotnost in zaradi neopravičenih izostankov pisali vzgojne ukrepe. Še naprej bodo vztrajali pri sprotnem obveščanju o odsotnosti npr. v tajništvo, na mail in

sprotnemu prinašanju opravičil. Z dijaki, ki bodo večkrat manjkali bodo opravljali individualne razgovore, predvsem se bodo osredotočili na zamujanje k uram. Pripravili bodo razredne ure, ki jih bodo namenili le izostajanju oz. prisotnosti pri pouku. Pomembno je graditi dober odnos s starši, z njimi je potrebno sodelovati in jih sproti obveščati o vsem. Tudi v naslednjem šolskem letu bodo na roditelskem sestanku apelirali na starše naj ne pišejo opravičil po nepotrebnem in naj ne podpirajo izostajanja zaradi učenja in jih osveščali o pomenu prisotnosti pri pouku in posledicah odsotnosti.

Pomembna je tudi dobra oddelčna klima, zaradi katere dijaki radi hodijo v šolo in se družijo s sošolci in pa tudi dober odnos učiteljev, medsebojno spoštovanje in na tem bodo gradili tudi v naslednjem šolskem letu.

Cilj 2: Izboljšati spretnosti učenje učenja

ŠT.	DEJAVNOSTI IZ ŠOLSKEGA NAČRTA IZBOLJŠAV ZA OBDOBJE 2010-2013	MERILA (KAZALNIKI)	DELEŽNIKI
1.	Izobraževanje tima za učenje učenja in uvajanje medpredmetne kompetence učenje učenja.	Prisotnost in opravljene naloge po navodilih iz seminarja.	Tim za učenje učenja, učitelji posameznih predmetov in razredniki, dijaki, starši dijakov 1. letnikov.
2.	OIV-uvajalni program za prvošolce	Prisotnost in uspešno opravljena učna mapa dijaka (1. e).	
3.	Predavanje o učnih metodah za starše na 1. in 2. rod. sestanku	Prisotnost staršev in izpolnjeni evalvacijski vprašalniki.	
4.	Osvežitev internega izobraževanja- vključevanje UU	Prisotnost učiteljev.	
5.	Izobraževanje učiteljskega zbora za učenje učenja.	Prisotnost učiteljev.	
6.	Prikaz priprave učne ure UU na rednih sejah učiteljskega zbora	Evalvacija in prisotnost učiteljev.	

EVALVACIJA

Tim za učenje učenja se je redno in aktivno udeleževal vseh izobraževanj ZRSŠ: Uvajanje medpredmetne kompetence učenje učenja v pouk in opravil vse naloge po navodilih iz seminarja.

Svetovalna služba je tudi v letošnjem šol. letu v okviru OIV izvedla uvajalni program za prvošolce, dijaki 1. e pa so uspešno opravili učno mapo.

Malo manj smo zadovoljni s prisotnostjo staršev na obeh roditeljskih sestankih, kjer so isti starši, v letošnjem letu starši dijakov 2. letnika izpolnili enak evalvacijski vprašalnik kot lani na temo: Razvijanje kompetence učenje učenja. Ker je vprašalnik ob polletju izpolnilo le 20 (lani pa 40) staršev je vzorec za polovico manjši in se ga da težje primerjati z lanskimi rezultati. Ugotavljamo pa, da so rezultati zelo podobni lanskim. Iz vprašalnika je razvidno, da po presoji oz. mnenju 20ih staršev malo manj kot polovica dijakov običajno dnevno porabi 1 do 2 uri za učenje, četrtnina se uči več kot 2 uri, le trije dijaki pa manj kot eno uro oz. se učijo le pred ocenjevanjem. Več kot tri četrtnine dijakov se uči sproti s pomočjo zvezka in učbenika ter redno dela domače naloge in vaje. Več kot polovica si dela izpiske ali miselne vzorce, nekaj dijakov pa se uči tudi iz fotokopij zapiskov sošolcev ali iz gradiv, objavljenih na spletu. Starši menijo, da imajo dijaki večinoma srednjo (12 dij.) oz. visoko (5 dij.) motivacijo za učenje. Večina staršev svoje otroke podpira, spodbuja in pomaga pri učenju, en starš dijaka tudi priganja k učenju oz. ga kaznuje v primeru slabih ocen z odvzemom telefona, računalnika,...), medtem ko se en starš v učenje in šolsko delo ne vmešava. Večina staršev meni, da šola njihovega otroka srednje močno obremenjuje, odgovornost za šolsko delo pa pripisujejo tako otroku kot sebi.

Tim za UU je svoje primere UU objavil v aplikaciji OneDrive in v zbornici na začetku šolskega leta postavil preglednico oz. primerjalno matriko uporabljenih strategij učenja učenja po oddelkih ter pozval učitelje, da vpišejo izvedene strategije UU in s tem seznanijo aktiv. Tim za UU ugotavlja, da so bile uporabljene strategije porazdeljene enakomerno po vseh oddelkih 1. in 2. letnikov gimnazije in v 1. in 2. letniku ekonomskega tehnika. Zapisane so bile samo s strani članov tima za UU, čeprav so jih uporabljali tudi ostali učitelji.

V letošnjem šolskem letu smo se v timu za učenje učenja izobraževale na področju strategij: oblikovanje kriterijev in dajanje povratnih informacij. Zadnji del izobraževanja pa je bil namenjen pripravi na delo v novem šolskem letu.

V letošnjem šolskem letu nas je dvakrat obiskala skrbnica. To je ga. Vilma Brodnik, ki nam pomaga oz. nas usmerja pri našem delu.

Tim za učenje učenja je v sodelovanju z nekaterimi aktivni pripravil dokument Navodila za učenje in ga objavil na prvi strani spletne strani naše šole.

Evalvacija aktivov:

Izkušnje:

Glede izkušenj pri uvajanju oz. uporabi metod učenje učenja pri pouku ugotavljamo, da jih ima največ aktiv PSI, SOC, ki je zelo vključen v cilj »izboljšati spretnosti učenje učenja« - sodelujejo kot aktivne

članice izobraževalnega tima, izvajajo obvezne izbirne vsebine – uvajalni program za prvošolce, prav tako pa v svoj pouk redno vključujejo različne oblike in metode učenja.

Aktivi so v tem šolskem letu uporabljali različne metode učenja, čeprav nekateri niso enako navdušeni nad njihovo uporabo. Pri izvajanju pouka so se trudili prilagajati pouk vsem učnim stilom, ki so značilni za dijake (gibalni, vidni, slušni), zato poleg frontalnega načina podajanja snovi dijaki pogosto delajo v skupinah ali vsaj v dvojicah. Najbolj pogosto uporabljene metode so bile: miselni vzorci, igra vlog, simulacija praktičnih situacij iz gospodarstva, delo z učbenikom in drugimi viri, PISNI (Preberi, Izpiši, Skiciraj, Načrtuj, Izračunaj igra vlog), tehnike memoriranja (z asociacijami, grafične predstave), poučevanje s pomočjo aktualnih in avtentičnih gradiv (članki, spletne strani, video posnetki, slušna razumevanja, pogovorne oddaje, novice), naravni govorec v razredu, pisanje slovarčka (različni zapisi; na karticah - word study), grafični organizatorji (uporaba različnih barv pri podčrtovanju ključnih besed, zapisovanju, ikone – preproste risbe, ki ponazorijo besedo in nadomestijo prevod, miselni vzorci, s pomočjo katerih lažje obnovijo snov), tabelarični zapisi, linearni zapiski, izpisovanje bistva, (jezikovne) igre, VŽN (Kaj že vem?-pri dijakih spodbudimo predznanje, Kaj želim izvedeti?- spodbudimo skupno učenje, Kaj sem se naučil?-učenci sodelujejo pri skupinskem povzetku), pisanje kratkega povzetka in premisleka po vsakem učnem sklopu, PVP3, časovna premica, primerjalna matrika. Večina jih ima tudi dobre izkušnje z njihovo uporabo. Ugotavljajo, da večina dijakov že v 1. letniku pozna metode učenja z miselnimi vzorci. Ugotavljajo tudi, da nekaj dijakov (cca 1/3) takšnih oblik dela ne mara in to se nadaljuje do 4. letnika (npr. domačo nalogo, kljub navodilom, pripravijo v drugačni obliki). Aktivni opažajo tudi, da imajo dijaki težave pri delu z učbenikom (in drugimi viri), večina jih težko izlušči bistvo in/ali naredi povzetek.

EVALVACIJA DIJAKOV

Znova ugotavljamo, da dijaki ob prvem srečanju z uvajanjem strategij učenja učenja reagirajo zelo različno. Večini te strategije predstavljajo nov in pogosto naporen način usvajanja snovi, saj od njih zahteva več aktivnosti med poukom. S pogostejšo uporabo in navajanjem na določene strategije pa so postopoma uvideli uporabno vrednost tovrstnega učenja. Tako dijaki višjih letnikov, ki so se pri posameznih predmetih urili v določenih strategijah, le te tudi uporabljajo.

Znova so dijaki kot enega od problemov učinkovitega učenja izpostavili pomanjkanje motivacije in delovnih navad oziroma kampanjsko učenje, na kar vplivajo tako posamezni elementi šolskega sistema (prijazna šola, napovedano spraševanje, veliko možnosti popravljanja ocen) kot tudi permissivna vzgoja (premalo zahtev, prevzemanja odgovornosti, vztrajanja pri zahtevah, sposobnost odlaganja zadovoljitve). Kljub temu, da dijaki tehnike in strategije UU poznajo in nekateri tudi odlično obvladajo in jim ni potrebno pri tem pomagati, jih ima večina svoj sistem učenja, ki se jim zdi učinkovit. Določen segment dijakov pa je hvaležen za pomoč pri razvijanju KUU.

V timu za UU se strinjamo s ključno ugotovitvijo dijakov, da je večja težava kot nepoznavanje oziroma nespretna raba tehnik učenja prav motivacija za učenje v kombinaciji z delovnimi navadami.

4.2 Usmeritve za prihodnje šolsko leto

Ugotavljamo, da smo zastavljene cilje in dejavnosti v veliki meri dosegle.

Glede prvega cilja - zmanjšanje izostankov menimo, da moramo z dejavnostmi še nadaljevati. Pri opravičevanju oz. neopravičevanju si moramo vsi razredniki zastaviti enake cilje in jih poenotiti. Zelo pomembno je, da smo dosledni pri sprotnem evidentiranju izostankov, pri opravičevanju, ukrepanju in obveščanju staršev, kar omogoča tudi eAsistent-sms obveščanje, zato bi v prihodnje poizkusili čim več staršev nagovoriti, da bi se naročili na eAsistenta in tako spremljali izostanke svojih dijakov.

Glede drugega cilja Izboljšati spretnosti učenje učenja pa bomo sledili ciljem, ki smo si jih skupaj zastavili v timu za učenje učenja in se s podporo Zavoda za šolstvo izobraževali in uvajali medpredmetno kompetenco učenje učenja na šoli.